Noomerai sen 19 mungo.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegty!

Buriaad-Mongoloi YNEN

№ 297 (2330)
1937 onoi
DEKAABRIIN
27
PONEDEELЬNIG

14- xi zilee garna
ULAAN-YDE goorod,
BMASSR

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mookoom ba BMASSR-ei CGK-ai
yn-rbyriin gazeeta

Ukraiiniin Soveed Social̇iis Respyyblike mandatugai

SOVEED RAZVEEDKA ARADAAR DEMZEGDEHENDEE XYSETEI

Dekaabriiin 20-do manai oronoi gooroduud ba xydөө tөs xonuudta bajarai suglaanuud, zasedaaninuud ba miitengnyyd bolzo yngereed, xaa xaanagyi, soveed arad xadaa, soveed razveedkiin gabijaata bojeecnuuta—aldarta dotoodo xeregei Arkomaadaixidta bajar xyrgebe. VÇK—OGPY—DXAK-ai xoridoxi zilei oi geeşe—jamar negen veedomstviin hain yderlelge bişe, ene bolbol byxii paartiin, byxii aradai hain yder myn.

VÇK—OGPY—DXAK-ai xoridoxi zilei oido zoriuulhan Moskvaagai partiijna, soveedai, komsomooloi ba busa organizaacanuudai aktiivuudai suglaan, dekaabrь 20-do Jixe teaatrsoo bolbo. Tus suglaanda paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşed bailsaba. Paartiiin Centraalьna Komiteedai politbiyroogoi geşyyn ba SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşii orologşo Anastaas Ivaanoviç Mikojaan xadaa, tus aktiiv deere todorxoi doklaad xebe. Nyxer Mikojaan bolbol өөriingөө yge soo, DXAK bolbol—manai paartida, byxii aradta ton oirodytiin organizaaca myn geze temdeglebe.

—VÇK — OGPY — DXAK-ai jabaza yngerhen zam xadaa—aguu jixe socialiis revoliyyciin zamii xaruulna—geze, şuujamaa aplodismeentnuud dunduur, nyxer Mikojaan medyylbe. — Manai çekiistner bolbol revoliyyciin tyyxede gaixamşag aldarta xeregyydii bişebe. „Alibaa revoliyyce bolbol өөriingөө arşalaza şadaxal haa, ja marnege sentei baina geze aguu jixe Leenin bişehen baigaa. Soveed arad bolbol erxe syleegөө xizaargyi yneteidө segneze ba өөriingөө medeldө baigaa, byxii xysөөrөө tereenii arşalxaa belen baihanaa byxe delexeide ton todoor xaruulhan baina.

Өөhediingөө tymer xama gaalalgii emxidxeze şadadaggyi revoliyycenyyd, restavraatornuudai soxilgo doro xosorhon, ysөөn bişe uşarnuulii tyyxe xadagalza baina. Pariiziin komuunii, francuuz aradai şuhata oluurşad Tьjeer ba Galiifegegşedei xaira gamgyi xosorgoon darahaniinь eli. Veengerei soveed respyybliikiin unahanai byyleer, Dunai myrenei uhan byrzyaazinuudaar saazalagdahan veenger xydelmerişen ba ariaaşanai şuhaar ulaişhanь eli baina.

Өөriingөө byxii tyyxe soogoo, soveedai razveedovatelьno karaatelьno oorganuud xadaa aradai daisad—şpioonuud, diversaantnuud, kontrrevoliyycioonno zaagovorşiguudii xaira gamgyi xeheedeg baigaa. Eldeb zyhen byriin byr tyaazno xeblelnyyd xadaa olaan terroor tuxaida ba bolьşeviiguudai xatuu şanga tuxaida gansa nege bişe uiildadag baigaa Proletaar diktatuuriin helnii xaraxadaa hyidedeg byxii elemeentnyyd, soveedai razveedovatelьno — karaatelьno oorganuudta zebyyrxen duraatadag baina. Zygeer le, ene xadaa, syleө erxiin nereer, revoliyycioonno ujalgiin nereer, socialiizmai tuilaltanuudii xamagaalxiin tulada, eөhediingөө daisadii şuud sexe ygei xexeer soveed aradai orşozo baigaa byxii yje soogoo belen baihaniinь gansa ganş minuutiin torgo soo xelberyylze şadaxagyi baigaa jym. Onso ynenşe, şin zoriigtoi, şuud zorimgoi, gabiaatai ba erelxeg, soveed razveedkii anxaan emxidxegşe—Feliiks Dzerzinski xadaa, өөriingөө xyeelmeri tuxai xelexe uuraa oişehenь xadaa: „Bi, gal tymerei tyryyşiin şugam deere dөtzyylegdee geeşeb, ziin, minii xysel zorilgo gedeg: ajuulta baidalai, byxii ajuulii neegdemel niydөөrөө xaraxa ba temesexe, myn da minii ynen sexe saxiul noxoi Beteer tahara odoro tataza xaiaxiin tulada өөrөөş xaira gamgyi baixab“.

Soveedai karaatelьna oorganuudta, aradai daisadai duraa butadag ba zebyyrxedeg uşar xadaa, tede oorganuudai erelxeg ba geroilig xydelmeriii ton todorxoi hainaar segnehen seg zelte myn bolno. Daisad, manai razveedkada duragyi, arad xadaa tereende duratai ba tereenii demzen tuhaldag, aradai inaglal ba naidalga, aradtaigaa nigta barisaatai deereehee manai razveedkada aguu jixe xyse olgono şuu.

Mexeteigeer tyxiөөregdehen zaagovornuud aradai, tuhalhanai aşaar ysөөn bişe eliryylegdehen, narin nigtaar xorgolohon daisad soveedai riadovoi xynyydei, Exe oronoigoo ynen sudarga patriooduudai tuhalamziin aşaar ysөөn bişe eliryylegden butasoxigdohon baina.

Soveed aradai esege ba bagşa nyxer Staalin iigeze xelehen baina:

—„...Uragşaa dabxixa byrimnai, ulam jixenyyd amzaltatai bolxo byrimnai, yi butasoxigdohon mylzegşe anginuudai ylegdelnyyd ulam xoroo busalxa, ulam tyrgөөr le temeselei egeel xursa foornii xereglexe, ulam jixeer le soveed aradta xoro hyidxel xexe, tuxaa baragdagşadai jabuul ba esesei arga temeselei egeel sesel zaxiin argii ulam jixeer xeregledeg bolxo“,

Soveed respyybliikii xyriee leed kapitaliis oronuudai bai gaal sagta eldeb zyhenei gadaadiin razveedkanuud xadaa socialiis gyrenei xysii dotorhoo ьь hyidxexiin zorilgotoigoor, şpioonuud, diversaantnuud, xorotoniii elьgeezeş baihan ba elьgeexeş baina. Gadaadiin razveedkanuud, өөriingөө xydelmeriii jabuulxadaa yi butasoxigdohon mylzegşe anginuudai ylegdelnyydte tyşegledeg baina. Ulasxoorondiin kapitaalai agentuurnuudai elohon bodoto olzoьь jyyb gexede, troocko-buxaarintanai urbagşad ba predaatelьnuud bolxo bygөөd, tedenerei şadaxagyi buzagai muuxai yile ba provokaacanuud geeşe ygei jym geze praaktika deere barimtalan gerşelegdehen baina. Soveed aradai urda ba Exe oronoi urda, troocko-byxaarintanai bandiiduudai xehen gemte yilenь xemzeegyi. Faşiizmai ede noxosuud ba xoroto arьjaatanai xeze baihan ba xexee beledxeze baihan xara xeregyydei urda, dunda veekiin koosmarnuud byrvylten yzegdene. Gebeş, Feliiks Dzerzinskiin tradiicii ynen sexeer saxigşa, Staalinaar elьgeegdemel, erelxeg bolьşeviig Nikolai Ivaanoviç Jezoovoi xytelberilze baigaa soveedai razveedkiin xiorxo xursa ba heremzenь aradai daisadai buzagai hanal zorilgonuudii eliryylen gargaza, tedenerei şpioon-diversioono uurxainuudii butasoxizo Exe oron ba aradiingaa ton jixe ajuulda oroxoo baihanii arşalan abba.

Soveed arad bolbol eneenii mededeg, tiime tuladaa өөriingөө razveedkada, geroilig dotoodo xeregei Arkomaadaixidta ba tereenei xytelberilegşe nyxer Jezoovto ylemze duratai baina.

Dotoodo xeregei Arkoom nyxer Jezoovto, Uraalmaş—zavoodai miitingeer abtaza elьgeegdehen bajar soo xelegdexenь:

„Leenin ba Staalinaar urguulagdaza xymyyzyylegdehen, revoliyyciin zyrxelig tymer rincarь Feliiks Dezerziinskeer xytelberilegdehen VÇK bolbol sag yrgelze angiin temeselei egeel ajuultai poziicanuudta baihan ba revoliyyciin daisadii yxese soxizo baigaa...

Manai aldarta dotoodo xeregei Arkomaad, VÇK-ai daixalxii tradiicata aguu jixe Staalinai oiro dytiin soraatnig, Taa, Nikolai Ivaanoviç, eneniii tolgoilon bainat. Uraalmaş zavoodai eregtei ba emegtei xydelmerişed inzeneernyyd ba teexnigyyd soveed aradai zol zargalii xiorxo xursaar xamagaalagşa Tanda sedxelei gynzegii bajaril xyrgene“.

Sverdlooviinxid өөhediingөө bajar elьgeelge soo byxii manai aradai xysel hanalii medyylhen baina.

Faşiis gyrenyydei, manai Exe oroniii esergyy dain seregte beledxeze baixada, byxii delxeiji yzegdөө duuldaagyi jadaral zobolongiin dalaida unagaaxii beledxeze baixada, ene yjiin ulasxoorondiin bailalai yje soo soveed razveedkiin jabuulga ynen deereel segnegdeşegyi baina geeşe. Troocko-buxaarintanai şpioon-diversioono uurxainuudii eliryylen butasoxin ygei xehen uşar xadaa, dain seregii yysxegşe faşiistnuudai kaartnuudii xudxuulan handargahan baina. Kapitaliis xyrieelelgiin ysloovi soo dotoodiin daisan byri, gadaadiin daisan geze xaragdaxa johotoi. Eneeniii byxii soveed arad medene, tiime tulada niuragan talahaa urbaltiin soxilto xexee xen nedeneb, tereniii xaira gamgyi yi butasoxinon ba yi buta soxixoş baina.

Soveedai razveedovatelьno—karaatelьno oorganuud, dotoodo xeregei Aradai Komisariaad bolbol ton jixe xydelmeri xee. Gebeş, eneen deerehee heremzii huladxaxa geze oilgozo jaabaş bolxogyi baina. Kapitaliis razveedkanuudai şpioon-diversioono seetь yi buta soxigdoo gebeş, tereeniii daxin bodxooxo genen hedelgenyyd zaa bol xegdexe beze. Troocko-byxaarintanai bandiiduud yi butasoxigdoo gebeş, xaana nege tee niuusa nyxe hybenyydte tedenerei tuhalagşad ylөө zyi jym geze hanaza bolxogyi. Ene bolbol Soveed aradii byri xiorxo xursa bolxiinь ujalgalna.

Nyx. Avaaxiimiin neremzete zavoodai xydelmerişe, meedнig nyxer L. Şarşoov, aldarta dotoodo xeregei Arkomaadaixidta elьgeehen өөriingөө bajar soo iigeze bişene: „Dotoodo xeregei Arkomaadai çekiistner xadaa gansaxan le karaatelьna oorganuudta xydelmerilze baigaaşad bişe, bolьşeviig heremzede huralsahan, aradai daisadii yi butasoxizo eliryylze şadaxa bolhon ba DXAK-ai rezerv bolxo milioon azalşad, myn le çekiistner boloisono geze nyxer Jezoov mededeg“.

Soveed oronoi xeden milioon patriooduud, iimenyyd ygenyydei dooro garaa tabin batalxanь eli baina.

(Dekaabriiin 21-ei „PRAAVDIIN“ tyryy bişeg. Telegraafaar abtaba).

Kolxoozuudai 1938 onoi oroşo-garaşiin smeetenyyd

Xydөө azaxuin arteeliiin ustaavtai zoxilduulan byxii kolxoozuud bolbol yiledberiiin plaan zoxiooxotoigoo negen xamta SSSR-ei Gazartariaalangai arkomaadaar baiguulagdahan foormiin johoor 1938 onoi myngen oroşo-garaşiin smeetenyydii zoxiooxo johotoi baina.

SSSR-ei Gazartariaalangai arkomaadai zaabariiin johoor kolxoozoi pravleeni oroşo-garaşiin smeetenyydii zoxioolgodo kolxoozoi malazalai feermenyyd ba yiledberiin oronuudii daagşad, brigadiirnuud, agronoomuud, zooteexnigyyd ba kolxoozoi busad specialiistnuudii xabaaduulxa baina.

Ekonoomiloxo ba gargaşanuudii nagadxaxa zergeer ba myn tuhalamziin yiledberiiin oronuudii emxidxexe zergeer azalta yderte xubaagdaxa doxooduudii jixedxexe ba nemelte myngen doxooduudii oloxo kolxoozoi byxii erxe baidalii smeete zoxioolgodo xereglexe xeregtei.

Smeetiin projeekt bolbol 1938 onoi fevraaliiin 15-haa xozom bişe arteeliiin geşyydei bygediin suglaan deere batalagdahan baixa johotoi. Eneeniii batalaxa suglaan deere kolxoozniguudai xaxadinaanь ysөөn bişenь xabaadaxa johotoi.

Rajoonoi gazarai tahagii daagşad ba MTS-ei direektornuud bolbol smeete zoxiooxo ba smeete şalgalgii maartiin negenhee xozom bişe dyyrgexe talaar praktiis tuhalamza yzyylxe ujalgatai. Smeete deere aldaagai oldoo haanь, tereeniii arteeliiin geşyydei bygediin suglaan deere xojordoxioo zyhşen xelsegdexe johotoi. (TASS).

Kolxoozuudta zilei otçootno kampaani yngergexe tuxai

SSSR-ei Gazartariaalangai Arkomaad bolbol kolxoozuudta zilei otçoot zoxiooxo ba kolxoozuudai 1937 onoi azaljabuulgada gyised dokymentaalьna reviizi xexe jabadalii 1938 onoi fevraalь negenhee xozom bişe dyyrgexii duradxahan baina. Zoxioogdohon godovoi otçood bolbol xydөө azaxuin arteeliiin geşyydei gurbanai xojor xubihaa dooşo bişe geşyydei xabaadalgatai bygediin suglaan deere fevraaliiin 8-haa xozom bişe xaragdahan ba batalagdahan baixa johotoi.

Kolxoozuudai pravleeninuud bolbol 1938 onoi fevraaliiin 10 haa xozom bişe ede otçooduudii tusxaita organizaacanuudtaa xyrgexe johotoi.

Kolxoozuudai 1938 onoi xydelmeriiin dyngyydii gargalga ba doxooduudii xubaalga bolbol xydөө azaxuin arteeliiin ziseete dyrimtei gyised zoxilduulan, byxii kolxoozniguudai yrgen xabaadalgataigaar jabuulagdaxa johotoi baina. (TASS).

ZURAG DEERE: „Pobediitelь“ kolxoozdo taria soxilgo. (Mixailovoi foto)

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

Respyybliken aarmi Teryeeliii ezelee

Respyybliken praviitelьstviin oboroonii miniistr Preeto bolbol dekaabriiin 21-nei ydeşe miniistrnyydei soveedai zasedaani deere, Teryeelii respyybliken seregyydei ezelhen tuxai zyrnaliistnuudta oficiaalьna medeesehen baina.

Ispaniiin oboroonii ministeerstviin medeeselei johoor, dekaabriiin 20-noi ydeşe respyybliken seregyyd bolbol vilьjaeseesii ezelhen baina. Endxadaa, respyybliken seregyydte esergyyseze ba tedenei xolbooji berxeşeelde oruulza baihan. Teryeelihee urda tee dailalda za baihan yimyyleeşenei xedexen uurxainuud baihan baina Respyybliken seregyyd bolbol vilьjaespeesada taban pyliimiooduudii, zuun tabi şaxam vintoovkanuudii, seregei goritoi xeregselii buliaan abhan baina. Dekaabriiin 21-nei yg lөөgyyr respyybliken seregyyd Teryeelь teeşe dootolgoo ulam şangadxahan baina. Respyybliikiinxid bolbol xoito ba baruun xoito talahaanь ataaka xeze, xeden bairanuudii ezelhen ba tymer zamai moosi xyrter uragşaa dabxiza klaad bişii gyised ezelhen baina Vilьjaastarhaa baruun teeşee garhan xargai zubşaad, respyybliken seregyydei xehen ataaka urdanaixidal adaliaar bolhon baina.

Gavaas aagenstviin medeesehenei johoor, Teryeelь teeşe respyybliken seregei dobtolhon dobtolgiin yrgelzelhen zurgaan yderei torşo soo goorodii xyrieelhen kolьcoo ulam uitarhan baina. Xeden strategiis poziicanuudii respyybliikiinxinei ezelhen jabadal bolbol goorodii beheлexe jabuulgii xeze jabaa çaastinuudta xolboo baiguulaxa erxe baidal olgohon baina. Xyngen taankanuudii xereglehen jabadal bolbol esergyyselge yzyylze baihan yimyyleeşenei uurxaiji butasoxixo erxe baidalii respyybliikiinxiude olgohon baina. Goorodii boombodozo, oloxon toonoi seregei objeektnuudii butasoxihon, raadioostaancii ebdehen. telegraafna ba telefoonno xarilsaaji tahalhan yimyyleeşenei ezelhen busa teritooriinuudhaa Teryeelii izoliirovalhan baina.

Teryeelь teeşe dobtolhon dobtolgiin zurgaadaxi yderte yimyyleeşen bolbol baruun seektorai gurban pyynktnyyd deere koontrataakanuudii xehen baina. Nege kontrataakiinь respyybliikiinxinei seregyylei tilde garxiin hedelge xehen yimyyleeşenei byleg seregyyd xehen baina. Nygөөle ataakiinь Saragoossa—Teryeelь xargiiji zubşaad byleg yimyyleeşen xehen baina. Yimyyleeşen bolbol goorod deere baihan yimyyleeşenei garnizoondo tuhalaxiin tulada Teryeeliii torohon kolьcooji tahalan oroxiin hedelge xehen baina. Dain baildaanai tusgaar xursaar bolzo baihan, Kampilьo ba San Blaas deeevniinyydei rajoondo respyybliken kavaleeriiin yzegdexede, yimyyleeşenei dunda emxigyidexe jabadal yzegdehen baina. Respyybliken seregyydei operaacanuudta aktiivnaar xabaadahan, respyybliken artelleeri ba aviaaca bolbol yimyyleeşenei seregyydei byleglen gryype bolxo jabadalii haatuulhan baina.

Dekaabriiin 20 noi yder oroixon yimyyleeşenei geegdel bolbol tedenei dainda oruulhan çaastinuudai dyşen proceent bolhon baina. Respyybliken seregyydei liini xubilaltagyi yldөө. Yimyyleeşenei ysed şanga esergyyselge xehenş baigaa haa, Teryeeliii xyrieelhen kolьcoo taha soxigdoogyi baihan ba dekaabriiin 21 nei ydeşe respyyliken seregyyd goorodii ezelhen baina.

Kastelьjaarai rajoondo respyybliikiinxid bolbol xojor zuun pleennigyydii ba 10 buu zebsegyydii buliaan abhan baina. Ene rajoondo respyybliikiinxinei seregyyd zuun kvadraatna kilomeetr teritoori ezelee.

Soveed Sojuuz dotor

Erxim komsomoolnuud paartida orobo

Jaraslaavlь, 21. (TASS) Hyylei xojor hariin torşo soo komsomooloi Kraasna-Perekoopsk raikoom bolbol „Kraasna Perekoop“ kombinaadai 28 erxim komsomoolnuudta rekomendaaca ygehen baina.

BK (b) Paartiiin raikoom bolbol 27 komsomoolnuudii paartiiin geşyydei kandidaadta batalaba.

Aktiviistnuud—agitaatornuudai kaadrnuud urgaa

Leeningraad, 22. (TASS). Hunguuliiin kampaaniiin yje soo Leeningraadai moziin rajoonuudta aktiviistnar—agitaatornuud ba propagandiistnarai şine kaadrnuud urgaa. Paartiiin raikoomuud bolbol mynөө ene aktiivai dunda niite poliitikon xydelmeriii jabuulza baina. Dreeelьsk rajoondo agitaatornuudai 10 xonogei kyyrsneegdee. Agitaatornuudai kyyrsenyyd ba seminaarnuudii myn BK (b) Paartiiin Poddoorsk, Şiimsk ba busad raikoomuud emxidxehen baina.

Agitacioonno propagandiis xydelmeride jabahan erxim aktiviistnuud paartiiin zergede orozo baina. Dregeelьsk raikoomai partiijna organizaaca bolbol 11 xynyydii paartida kandidaadaar abhan ba paartiiin kandidaaduudii geşyyde oruulhan baina.

Hunguuliiin kampaaniiin yjede poliitikon talaar urgahan, partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguud partiijna, soveed ba azaxuin udaridaxii xydelmeride debzyylegdeze baina.

Partiijna bişe agitaatornuud paartida oroxo medyylgenyydii ygeze baina

Peermь, 22. (TASS). Hunguuliin kampaaniiin yjede Staalinai neremzete zavoodai ceexnyyd ba xydelmerişenei teexnikuudaar dyrnen zuugaad partiijna ba partiijna bişe agitaatornuud xydelmerilehen baina. Hungaltiin hyyleer Staalinsk raikoom bolbol byxii agitaatornuudii uçaastoguudtanь bexizyylhen baina.

Xeden olon partiijna bişe agitaatornuud paartida oroxo tuxai medyylgenyydii ygeze baina Hunguuliiin kampaaniiin 14 agitaatornuudii BK(b) Paartiiin geşyynde kandidaad bolgon abxa tuxai zavoodai partiijna organizaacanuudai togtoomzii raikoom batalhan baina. Edenei dunda oordento—Formovşiig Mixalioov, kontrolioor Timofeejev, sleesarь Cirkyyn ba busad bii. Edener bygedөөrөө yiledberiiin nuudai staxaanovtan h

Ukraiiniin Soveed Socialiis Respyyвlikiin togtohoor 20 ƶilei oi gyiseвe

106,2 proceent dyyrgegdebe

Angai arha beledxexe mozilin kontooro bolbol ene ƶilde Tataaral respyyblikiin moƶiin kontoorotoi socialiis myriisөө batalhan baigaa Tiigeed manai respyyblike bolbol dekaabriin 20 oi medegeer angai arha beledxelei ƶileigөө plaaniii 106,2% dyyrgehen baina. Tiime deerehee manai respyyblike myriisөөn-gөө johoor Tataarai respyyblikehee myneө yjede tyryylezө jabana.

Ene ƶilde manai respyyblikiin angguşad bolbol agnuuriiingaa azal ta ton emuiteigeer garaza, angai arha beledxelelgee plaaniin dyyrgexe jabadalda idibxiteigeer oroiшhon baina Gebel—angai arxa beled xelei zarim pyyntenyyd, kolxoozuud, kolxoozoi brigaa dannud ba anguuşad øøhed xooronduu socialis myriisөө yrgeнөөr delgэryylen, agnuu riiingaa azalda garhan baixa jym.

Angai arha beledxelei talaar tyryylezө jabahan aimaguud gexede, Zakamnai aimag—170,3%, Bargazan—163,6%, Akiin Xuşuun—122,1% g m. plaanaa dyyrg e. Myn tyryy jabaza baigaa kolxoozuud ba erxim agnuuşadiі xaruul a xeregtei bolno. Zakaamnai aimagai Mila-Bortiin somonoi „Ulaan Odon" kolxooz olaanaa 224,5% dyyrgee. Ene kolxoozoi erxim agnuuşad: Budiin Nimbuu—343%, D morenei Caren zab — 343% dyyrgee. Mondon-Kylei sel sovedai Maskovitein Konstantiin ba Zarkoi Jaakov geze xojor agnuu şad agnuuriingaa azalda ton eөre meetod xereglezө, ƶişeete gyisedxel xaruulaza şadahan baina Jyyb gexede, ede xojor anguuşad 200 plaasika (xabxaan) tabiza, xerme buudangyi alaza ilme metoi garmaza agnaa. Tiigeed plaanaa 550% dyyrgehen baina Myn Bargazanai aimagai Kiirovai neremzete kolxoozoi anguuşad Şulkoovnikov—155%, Malçaanov (2 an uuşan)—213 -213% plaanaa dyyrgehen bai na Edener meltin erxim an guuşad olon. Myn geegdeze jabahan aimaguud bii (Xori, Jaruuna, Ulaan-Yde).

Myn, moƶiin kontoorhoo erxim agnuuşadii şagnaxiin tula Zakaaminai aimagta 1000 tyxerig ba Bargazanai aimagta 800 tyxerig ygtehen baina.

Mynөө 4 dygөөr kvaartal dyyrxee baina gebeş, agnuu riiin sezoon yşeө dyyreedyi. Tiime tula mynөө ybelei yjesoo agnuuriiin azalii byri haisaar jabuulxa xeregtei.

Cibeenei.

Donbaasai xydelmerişeniii urlaalhan nyxer Voroşiilovai uriaal

Lygaansk, 1918 onoi maartiin 5.

Ajuulta çaas boloo. Rosoi byrzyaziiln ulildaan doro, neêmecei sagaangvaardiiinxid bolbol manai xargui teeşe, manai şuhaır ugaagdahan Rosiiin Soveed Federatiiv Socialiis Respyyblike teeşe dabxiba. Manai revoliyyce le, manai tuilaltanuudta ycelei ajuul tudaad baina. Nemeeck byrzyaziii bolbol rosuisk byrzyaziiji abaraxaa jireze jabana. Ulasxooron liin byrzyazii bolbol ulasxoorondiin proletariaadii daraxa zorilgo urdaa tabina, eneenei tulada Rosiiin socialis ulaan proletariaadii jaazaş haanь daraxa ba ygei xexenь byrzyazlidu şuxala baina.

Nyxedyyd! Өөhedingөө sydьbaajl şiixexe jabadalnai bidende өөhedтemnai baina. Өөringөө socialiis Exe oronii abaraxa ba eneezeeree exilbe l ba han ulasxoorondiin socialiis revoliyycii şamdaulan tyrgedyylxe jabdal bidenhee duldiilxa baina. Daisad yşөө xysetei, byxii zygyyd teeşe dabxiza jabana. Manai doneeck bosseinda Kiijev teehee sexe ajuul bolzo bainı, tende xıdıa Petluur, Vinniçeenok ba busad ukrainiin aradai pre latelьnuidai xytelberi doro nemeeck baand zonxiron zasagliza baina.

Nyxedyyd! Proletariaadai ideaalnuud xende yneteib, tede byge le, Rosiiji syleelexiin tylөө manai axadyynerei alxahan şuhi xen segnenьb, tede byge le, xyn tyreltenii syleelegşe ulasxoorondiin socialiizm xende yneteib, tede bygede, negeş xyn ylengyi bygede—zebseg barıza orojol

Gartaa buu zebsegyydii bariza, bulad şagsaalaa sagsaza, azalai daisadii, zolьbinuudii, neemecei, velikorosiiin ba ukraiiniin sagaangvaardiiinxidii soxijo.

Ynen jabadal bidende geeşe! Bidende xysen bii! Bidener ilaxabdi!

Yje sagai daralagşadtai temesexe xair gamgyi nangin temesel mandatugai!

Ulasxoorondiin revoliyyce mandatugai!

Socialiizm mandatugai!

Interveentnyyd jaaza aaşalaa hem

Hoovo-Bygaa deere baigaa aavstro—veengersk komendaantiin sonosxol

Sonosxol

Aavstro—veengeriiin komaandovanida bolьşeviig agitaatornuudii ygegşed byxen bolbol xyn byriiin tylөө şagnal abxa baina:

1) Zaahanai gy, ali medee ygehenei tylөө 100 tyxerig,

2) tedeenii manai komaandovanida asaraza ygөө haa 200 tyxerig, ba

3) jamarş haa deermeşedei baandiin xytelberilegşi bariza ygehenei tylөө 500 tyxerig.

Noovo-Bygaa deere baigaa 3/90 Bat. Komendaant.

Sagaan poliaaguudai zerlig aaşanuud

1920 onoi main 16-da „Kommunist" geze gazeetada doro dursagdahan zyil tolilog lohon baigaa:

Odeessa, main 7. Poliaaguu laar ba tedenertei xamta jabaşa petliyyrevteneer ezelegdehen, rajoonuudta şuhata hyidxel xiulalgiin şine dolgın taraba. Tetiijev huurinai arşalalgagyi jevrei aradzondo өөringөө nyr ajuulai talaar uşar dyremgyi hyidxel xiudalga xegdebe. 4 mingan xyn otoluulaı. Ban liiduud bolbol jevreynydei xorgodood baihan sinagoogii xyrieelsze, teremnii toiruulaad galdahan ba tereen soohoo negeş xyniii gazaaşanь tablaagyi, yngerxedөө xyxөөr bişiixan xyygedii sabşadag baiba. Zarım xyygedei niydenyydii tehe xadxahan baigaa. Byxii xudaguud yxehen xynei bejenyydeer dyyrenxel. Eneexen huurinhaa gansal handarxalnuud ylebe.

Xodorkoovo huurinda byriş ylyy hyrөөtei hyidxel xiudalga boloo. Ene huurinai aradzon apreeliiin 24-nei hynı pylimoduud ba vintoovkanuudai hyrxe abiaanhaa herihen baigaa. Jevrei arad zon ene huurinhaa garaı, xazuutainь 5 kilomeetr baihan Peepolьnaja geze staanca teişe zugadaza exilhen baina. Tiin ede zugadagşadii baanda bolbol xyseze jireed, bultiinь gorolon oruu tyriiz namnahanhaanь, tedenei olon inь uha uruu orozo yxөө. Bişediinь buudahan baigaa, tiigeed 300 xyn aluulaa. Myn Piatigoorax geze huurinda poliaaguud eneenhee dutuugyi hyrөөtei hyidxel xiudalga xehen baina.

INTERVEENTNYYD UKRAIINII TONOO HEN

Gadaada xeregei ministeerstvodo ediee xooloi ministeerstviin ygehen medeesel

Myn ene onoi ijyyniiin 30-nai yderei №2 bişelgedetnai xurmusaza, ediee xooloi ministeerstviin medeesexenь xadaa, centraalьna derzaavanuudtai batalhan xudaldaanai doogovoroi kontingeentdo xiiiin saana do ro xaruulagdahan ediee xooloi aşaanuud ijyyniiin 20 xyrter elьgeegdebe:

Talxan	*6345 vagoon*
Yndeyen	*6345 vagoon*
Yndegen	*402 vagon.*
Mal	*29479 tolgoi.*

Tereenhee gadana:

Saaxar	*1684 vagoon.*
Kartaabxa	*327 vagoon.*
Oovoşo	*144 vagoon.*
Eldeb өөxen	*307 vagoon.*
Morid	*2851 vagoon.*
Arahan	*66 vagoon.*
Fyraaza	*259 vagoon.*

Myn tereenhee gadana, aavstro-veengeriiin zasaguudta elьgeegdehen aşaanuud, eneen soo tariaa talxanş bii. 8676 vagoon bolno.

Miniistr (gar tabilganь).

Komsomooloi Mozkoomoi xojordugaar pleenym

Dekaabriin 25-ai yder, ydeşiin 6 çaashaa, paartiiin gegeerelei gerte komsomooloi Buriaad-Mongol Mozkoomoi xojordugaar pleenym neegdeze, moƶiin komsomooloi organizaacanuulai polit. xymyyzelgiin xydelmerii haizaruulxa tuxai komsomooloi Mozkoomoi sekretaarь nyx. Borsoojevai doklaad ba Tynxenei aimagai komsomooloi komiteetai sekretaarь nyx. Kalьbaajevai doklaadii duulba.

Nyx. Borsoojev bolbol өөringөө doklaad soo hun galtiin yjede komsomooloi organizaacanuudai ton jixe agitacioonno xydelmeri jabuulhaniii todorxoi faaktnuudaar xaruulza, (Jaruuna, Xiaagta, Muxar-Şiber g. m.) xelexe zuuraa, hungaltiin yjede zarim komsomooloi organizaacanu dai muugaar xydelmerilehenii kriitiklen xelebe. Ilangajaa goorodoi zooniin Ivolgiin somonoi kolxoozuudai komsomoolşuudai zarimanıinь dekaabriin 12-to өөhedee arxidaza baihan g. m. dutuu zyilnyyd yzegdehen baina.

Saaşanь nyx. Borsoojev bolbol, komsomoolşuudai polit. huralsalgiin bolood, agitacioonno xydelmeri tuxai bolon komsomooloi Buriaad-Mongol moƶiin X dugaar konfereenciin togtoomzii jamaraar dyyrgeze baihanai tuxaida togtozo xelee.

Udaanь Tynxenei aimagai komsomooloi komiteetai sekretaarь nyx. Kalьbaajev bolbol aimag soogoo komsomooloi polit. huralsalgai ba agitacioonno xydelmei tuxai xelebe.

MIXAIIL KOLЬCOOV

SOVEED UKRAIINIIN XORIN ƵIL

Ukraiiniin xydelmerişed, tariaaşad, soldaaduud bolbol daralagşad, mylaagşad, pomeeşiguud, kapitalistnuudai zasagii butasxalzo, xododoo xalan orohon soveed zasagii xorin ƶilei saad tei tunxaglan sonoxohon baina

Ene yderhөө exilzө anxandaa xytөөd, şuhata temөөl soo, tereнei hyyleeгөнь, handaran butarhan azaxuiji her gөөn bodxooxo ysod şangaazai s n ba saasadaa—socialis baiguulaltiin zer altai zilnyyd te, L-enin—Staaliinai zgaui ji pr saxit tin xytelberi da r Soveed Sojuuzai tahar şazygy bajalig ohөu, soveed socialis Ukraiina urgan, bii bolhon baina.

Ali zergiin ıizaargyi zobolon, gunıınşalga judua baida soo, jamar erxegyi ba bogool barlagtar arad baidag hem, xedoo olon ve kaynyydte tedener jamaraar doromzolon mylzөdeg hem, Ukraiinlon sөsgglen gi yrehe te gazartanь xaişan geze aradai şuhan asxaraa hem, ros ıin ba poolşiin pomeşşiguud, xaanai sazuulşad, aluuşad, tyrmeşed, pogromşiguu doro sorton. Ukraiiniin xydelmerişen ba tariaaşaiai pydend baihan ulaan anam byrgy geze niyde sa s xa zuura xaxeg daxaı hem gezө öine yje şu Ukraiiniin syleetei, xysal, zaluu, sargaitai

graazdanuud aralxan geze ollogdog. Aradai duunuudta, Ukraiiniin aguu jixe revoliyycioono poeed Taraas Şeevçenkiin stiixnyydte ene muuxai saguud xelegdehen baina.

Rosiiin kapitalizm bolbol Ukraiiniin oroп delxeiji xaanta samoderzaavliin erxegyi koloni bolgohon jym. Xedii tiigebeş, Ukraiina bolbol, Rosiiin predprinimaatelьnuudai xomoxoi zabxanai şy lende dabagdasagyi kysoog oihan jym. Ukraiiniin proletariaad ba tariaaşadii myleexede, ene oronoi baigaliiiin baigalii aşaglaxada gadnaidiin ikeiinerno bylgemyyd xadalsahan baina. Rosiiin, germaaniin, poolşiin, fraanciin mylzegşed xaiaa, xooronduu urildan myriiseze, ukraiiniin xydelmeri ba tariaaşad dээrmeden tonoso, Donbaasai şaxtnuudta, Krivoorozijn ryydniigyydte, kiijev enei saaxarai zavoodnuudta, Volliinii ba Podoolijn poolii mutta terenei xysil halgaaza baidag hen.

Faabrikaantnuud ba pomeeşiguudai bajaligaıь olzoedileşı ukraiinii gazar deere haagajaa jixe bagıa. Ukraiiniin arad bolbol soveed zasagai, proletariaadai diktatuuriin ulaan tugai gegeeendeer, lenin, tilmei deerehe , ros liin ba ulasxoorondiin kapitalizmiin toroto şunalsa ton jixe baigaa şnu. Tiinel deerehee Ukraiinada,gadaadiin gyrenyydei interveence ba graazdaan daiio ilangajaa şanga, ilangajaa şuhata ba udaan temesel bolhon baina.

Ede zilnyydte Ukraiinada jabaagyi xyn gege yseen, uk raiin aradii zebsegte garaar daişalan abxii hanaagyi xyn yse no. Germaaniin daişalag zasgai buzarnuud, fraankoaangliin ekspedicionno çaaşta nuud, sagaan poliaaguudai aarmi, sagaan generaal, neiliaalhan şaara şabzaruunuud—petliyyrovsk—gaidamaack baanda,Deniikin ba Vraangeliin sagaan gvardiiinxinuud „graabь—aarmi", maxnoogşinuudai, grigooriiyevcenyydei, tiytiyyniikevcenyydei xuligaan—banditbylegyyd—bide byxendee ukrainiin xydelmerişen, tariaaşaada jarmuu ogtxii tarşahan, өөhediingөө azalşa garmaa negete halgaahan baina. Germaaniin daxiin jerxyyd baigaa.

Ukraiinada, Germaaniin imperializmiin jabuulhan interveence ilangajaa sanga xatuu şanga ba şunaxai baihan jym. Germaaniin okkupaanuud, oron mibь, xydelmerişen ba tariaaşuudai şanai muusa zebseglegdenyyd, yseen tooto xynyydtei otriaadii xabşan zalsuulza ukraiiniin aradai ba xydөө tosxonuudii ezemden orohon baina Interveentnyyd, radiin xysөөr,—centraalьna raadiin ba geetmanai gexe metiin nereyyd,—ukraiinа, baladaana pravitelьstvonuudii" lenenşed, petliyyrinxidei ba geetmancanuudtai tuhalalga bolon Ukraiinii tyrgөө tonozo uşarxai ba ukraiinii araiii xosoroozo xalhan baina.

Gansaxan le 1918 onoi aprelnin 23 nai ujalgiin johoor Ukraiinа bolbol Germaanida 60 millioon pyyd tariaa ygehen baina. Ukraiinа oolbol daxiin ygөөs ujalgingaa johoor Germaanida 1918 onoi urgaslin jirter 75 millioon pyyd tariaa, 11 millioon pyyd amidii mal, 30 mingan amidii xonidil, өөge millioon şuouudii, 4 millioon pyyd saaxar, 60 mingan pyyd toho ba өөxe, hara byriiin 200 mingan pyyd mixan konseervnuud, 1500 vagoon yndege, 2500 mingan dyyd eithen saaxar, 20 millioon litr spiirt ygөөe uşartai bolhon bagaa. Germaaniin okkupantnuud bolbol eneenhee gadna byxil ol modonoi ba xydөө azaxuin beledxelgenyydii, Ukraiiniin byxii tymer zamuuudii, byxii doneeckiin şaaxtnuudii ba zavoodnuudii ezenden abba. Germaaniin okyoacionno armiin soldaad byri ukraiiniin aradta altaar hara byriin jyhen tyxerigel garaza zygyydeg baigaa. Ene yjede germaaniin 300 mingan ylyytei soldaaduud Ukraiinada baigaa.

Germaaniin, poolşiin ba busad deermeşed Ukraiinada jiremsereee, pomeeçiguudta ba gazar bolon azaxuin barag tariiaşad, busaaza ygexil, tariaaşadii daruı tyrgeer deereeş, duraaraa baldag tosxonuudii gal tylmerөөr şataasa, gazaraar şudaasa xyshelөө tamalaza dyyreenyyd baigaa.

Ukraiinada baigaa ba xydөө xarguuşaa bolhon ulaan kuur xaan bayaadaa ylgyyr xaahan bainad. Interveentnyyd xadaa Ukraiiniin aradii şuhan soogoo ujsaзı, yredag deeree şyxerae, kapitalizmda şerxen abtaxii baai

xaa hanaa hen. Yre garaagyi Ukraiiniin azalşad xadaa bolьşeviiguudai paartii xytelberi doro, өөringөө syléө, naclonaal na erxe, socialiis azaıai tylөө şuud sexe temeşeeilaad, byxii interveentnyydii, mylzegşedii, darlagşadii ba aluurşadii xobxo soxihon baina.

Socialiizmii baiguulxiin tylөө gigaant jixe temeselde ukraiinii xydelmerişen ba tariaaşanda orosoi xydelmerişen angi ba tariaaşad ugaar jixe tuha xyrgelsee, tedener erxim xybyydenь ukraiinii aradai xybyydtei negen xamtколоno xolnonoo daxasaldan baigaa gvardiiinxinuud ba interveentnyydei urdahaa tulahan baina. Byxesojuuzna kommuniis bolşeviiguudai) paartii bol ene temesexii erelxeg, şanagai aradai xytelegşe baina. Aradai aguu jixe voozdnuud, socialiizmiin aguu jixe polkovoduud Leeniin ba Staalin xadaa, ukraiiniin azalşa ybyyd-rig oruulza, tedenerei temesel de өөhediingөө byxil xysil yge, өөhediingөө baigaa bygesen uxaan ba ilaltingaa tyrgee zorig xyseliii ygehen baina. Ene xadaa, tedenerei zyrxeelig xytelberi doro ukraiiniin aradaud xadaa kapitaliizmiin araaduud xododoo zalsuulza, Ukraiiniin bolbol soveedai ba xydөө Igyi xamtadaa baigaa. Kaaitalis gyrenyyd bolbol Ukraiinii dariaz mylzeil ee, өөhediingөө agentnuud, şpioonuud, xoroligşod, ukraiinа aradai daisad yrgen gylmii delgehen, tedenerenь

cesernyyd, petliyyrovcenyyd „ykapiistnuud", „borotьbistnuud", „borьbiistnuud" paar tinuud ba busa gryypenyyd ba şaarlaguudai tahar Ukraiinii azalşadii teeriyyize mexileze, tedenerii gadaadiin kapitaliizmda predaalxil hede hen baina. Sagaan gvaardiiin bandid ba interveentnyydei armiin ynі butasxolzoodii bolbol xөөgdeed baixadaş socialiiz maa, soveed Ukraiinada ynelgeren halbaraad baixadaş nuudai şaara şabxaruunuud yiegdelnyydenь, ygşei ukraiinii aradta xoro xexe, yşөө socialiis baiguulaltiii baatuulxa daisan baigaa hen.

Byxii kapitaliizmai agentnuudaa,faşiizmhaa,reakcahaa өөhediingөө xorlingoo talaar japoon-germaaniin şpioonuud ba aluurşadai troocko-buxarintanai şuhata daisad baiba bolbol Ukraiinai aradai ba ene buzagai muuxai bylegxa laa koontrrevoliyycioono byi şpioonai diversionnuudta xolьbidozo, şpionaaza, terroor xorologiin meetodeer Ukraiinai ba kapitaliizmiin restoovraacalsa tereeulii Soveed Sojuuznaa ta nalxan xolodulxa arga olxi dehen baina. Tedeer mar taa! Grazdaan daiinii aldarta bojeec uyyl, Voroşiilovai, Bydioonii, Şoorsiin pitomnuguud bolbol Denikin,Vraangelь, Maxnoogoi oaandnuudii, germaaniin bi paalşiin okypaantnuudii ja naraar yl butasxolxoo hem ge ts maria, Byxesojuuznai zaszaruud ba Soveed razveedka lotoodo xeregyydei Arkomaa dalnuxidai aldarta aarmi, tere bolbol daisanai xytelberiiegşii

Ulaan-Yde goorodoi azyiledberi ba traansportiin staxaanovtanai sliood

Dekaabriiin 25-nai ydeşe „Progrees" kinoogoi ger soo Ulaan-Yde goorodoi azyiledberi ba traansportiin staxaanovtanai sliood bolbo.

Staalin dekaadnigai dyn ba staxaanovtanai rekoordnuudai Staalin hara yngergexe tuxai Mozkoomoi azyiledberi ba traansportiin xeltesii erxilegşe nyxer Kazakoovai doklaad bolbo.

(b) PAARTIIN MOZKOOMOI AZYILEDBERI BA TRAANSPORTIIN XELTESII ERXILEGŞE NYX. KAZAKOOVAI DOKLAADHAA

...yxedyyd, manai oronoi ...te xynyyd—erximei er... staxaanovtan udaarniguud ...aliis azyiledberi ba traan...rtnuud deere yzegdeegyi ...ta amzaltanuudii olohon ba ...oş baina. Leenin—Staali... paartida, Exe orondoo ...el xyrter bejee ygehen ...yyd, patriooduudai geroi... xydelmeriiin aşaar manai ...iledberi ba traansport xa..., xada eede dabxiza jabana. ...ege hariin saad tee manai ... oronoi ulaan stoliicıin—...skvaa goorodoi Staalin ra...nai xydelmerişed, inzeneer...yd, teexnigyyd, albaxaag..., bygede araduudaar hun...dagşa—nyxer Staalinai ne...i hunguuliin biyleteenyy... yyrne soo tabixa zoltoi ...hondoo bajasan, eneenlii ...hon ygeer bişe, xariu bo...o xeregeer ugtan temdeg... e geze Verxoovno Soveedai ...galtiin urdateexene staxaa...tanai rekoordnuudai Staa... dekaadnigta orolsoxii so...d sojuuzai byxii xydelme...d, inzeneer teexnikiin xy...merilegşedii uriaalhan bai...

Eneegeeree edener bolbol ...nee yrgelzelze baigaa sta...novtanai rekoordnuudai ...alin hariin iniciaatornuu...ь bolhon jym.

...yryy xynyydei ene uriaa... tere sagaaraa manai So...d oron soo ton tylgeer ...şahan baina. Eneeniii ma... Ulaan-Yde goorodoi sta...novtan xalan abza, dekaad...ta orolsood baixadaa urda ...iinxihaa zişeegyi hainaar ...delmerilze, zişeete xydelme...n meetod xaruulhan ba xa...ilzaş baina.

...aja yugergegdehen Ver...vno Soveedai hungalta xa... komuniis paartiiin gene...lьno şugam 1 bajar, Lee...—Staalinai nacionaalьna ...iltikiin bajarii byxii del...n urda, yşee nege demon...iirovalza ygee. Tyyxete ...er—dekaabriiin 12-oi yder ...u jixe soveed araduud ne... hanal xyseleer Leenin—...alinai paartiiin tylee duu...daa ygee.

...nde suglarhan bi dener bol... 1938 onoi janvaarь harii ...xaanovtanai rekoordnuudai ...alin hara geze sonosxcod, ...xuin şine zilde orozo xy...merilxedee tahaldal ba ...eb şuujaata ştyrmovşiinagyi geer negen tegşeer, garxaa baigaa 1938 onhoo xydelmerilxe manai ton şuxala zorilgo baina.

Dekaadnigai ydernyydte yzegdeegyi rekoordnuudii xaruulagşad olon. Moskvaagai Staalinai neremzete staanko zavoodai frezeroovçig nyx. Gyydov 40 garan noormo dyyrgee.

Buriaad-Mongoloigooş azyiledberinyydei ba traansportiin erxim xynyydei pokazaatelьnuudii abza yzebel, Selengiin paroxoodstviin syydnenyydii zahaxa zavoodai mexaniiis ceexiin „Jansoon" paroxoodai me xaanigai tuhalagşa nyx. Miiinin gegşe xydelmeriee zybeer tabiza, racionaalizaatorsk xemzee xehenelgee aşaar 8 çaas soo xexe jymii 15 minuuta soo xebe. Eneegeeree nyx. Miiinin rekoord xaruulza, yderei gee noormii 3200% dyyrgebe. Ende myn nyxed,—Solovьjoov, Riizyyk, Zaicev, Kovrligin gegşed xeden noormo dyyrgedeg baina.

Syydnenyydii zahaxa zavoodai ede erxim xynyyd, manai omogorxol bolno. Ulaan-Ydiin PVZ-ai armatuurşiguud nyxed—Dryziiniin—242%, Pereloovsk—220%, Kazakoova (tookarь) miin 4 çaas soo noormoo 200% g. metenyydeer dyyrgedeg baina. Iimenyyd pokazaatelьnuudtai staxaanovtan bişe bişe zavood kombinaaduudaarnai olon baixa.

Edener jaaxadaa iime yndier pokazaatelьnuudii tuilna geeşeb, jaaxadaa bişedenь eneeniiinь xalan abanagyi geeşeb? Ende gaixaltaiş jymegyi, edener xalan abaxii xysene, gansal edenerte tuhalxa johotoibdi.

Manai staxaanovtan xydelmeridee baihan byxii toormoznuudii hain medened. PVZ-ai parovooz xagsaraxa ceexiin xydelmerişed, kyzneeçno ba bişe bişe ceexnyydtee xandaza, manai ceexde xabaatai byxii detaalьnuudii zaaxanş bariigyi ygeze baixii erilte xehen baina.

Nyxedyyd, PVZ geeşemnai gyrende tuilai jixe udxa şanartai zavood myn. Ene, myn oboroonii udxa şanartai. Bide ende jixexen anxaralaa tabixa johotoibdi. Tiigebeş, tus zavoodto xorologşod şurgan orozo baga bişe hyidxel xehen, enenei xoişolon yşee xysed yndeheeree halaagyi, eneeniii oiriin sagaa usadxaza gigaantaa tyryy bolgoxo jabadal bidenhee erigdene (Aplodismeent).

Uhan zamai traansportiin tyryy paroxooduud „Jansoon" ba „Buriaadai 10 zil" geze paroxooduudta xydelmerilze baigşadai staxaanov meetodii xalan abza, 1938 onii erxim hain pokazaatelьtaigaar ugtaxa. Edener yiledberiiingee plaanii ylyybşelen dyyrgeze şadaxa xysed erxe baidaltai.

Şilei mexanizaacalagdahan zavood, manai byxii sojuuzai negen tomoxon zavood jym. Ene bolbol 1937 onoigoo tyseбii ylyybşelen dyyrgeed, 1938 onii yiledberiiin jixe amzaltanuudaar ugtaxa baihan aad, xydelmerideee biratai xubilalta garganagyi.

Ulaan-Ydiin tymer zamai traansportiinxid hyylei yjede xydelmeriee haizaruulnagyi. Plaanai tylee bolьşevig temesel yşee ygei, Xytelberilegşedenь ene tere jymen dutamag deerehee bolno gexehee bişe, operatiiv xytelberieer xandadaggyi baina. Nyxed traansportiinxid taanarai dunda partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguud jyredee ygei jym geeşe gy? Ygei baixa johogyi. Erxim maşinist nyx. Kozloov gegşe oiroxon sag soo staxaanov xydelmeriiin meetod xaruulza, 24 çaas dotor Petroovsk zavood oşood jirexe noormotoi aad, miii 8 çaas dotor oşood jirene, ene teempeeree syytke dotor 3 reise xene. Iime pokazaatelьtai, gaixamşag hainaar xydelmerilze baigşad nelieed olon baixa.

Manai komunaalьno azaxuida xorologşod şurgan orozo, jixexen xorololgo xehen baina. Eneenei xoişolongii usadxaza, goorodoi baidalii haizaruulxa tuxai manai Buriaad-Mongol praviitelьstva ba Mozkoom ali bolxo xemzeenyydii abza baina.

Bidenei kylьtyyrne ba şanga şadaltai bolxo jabadaldamnai paarti ba zasag onso anxaralaa sag yrgelze tabiza baidagiinь bide hain medenebdi.

Erxim staxaanovtanai xaruulhan amzaltanuudii bexidxeze, brigaada, ceex ba zavooduudii byxii deerenь staxaanov ceex, zavood bolgoxo johotoibdi.

RSFSR-ei ba Buriaad-Mongol praviitelьstviin hungaltada partiijna ba partiijna bişenyydei ilagdaşagyi bloogii yşee bexidxen, yiledberiiin deede pokazaatelaar ugtajii!

Partiijna ba partiijna bişenyydei ilagdaşagyi Staalin bloog mandag!

BK(b) P-iin aguu jixe komuniis paarti ba teenei voozdь nyx. Staalin mandag!

Ulaan-Ydiin depoogoi staxaanovşa nyxer Myyştinei yge

—Aradai daisad—buzagai xara aluurşanguud bolbol tymer zamai traansport deere baga bişe xoro xexii oroldohonş ba xehenş baina. Ede aluurşanguudta xariuu bolgon manai erximyyd—staxaanovtan ba krevonoosovton bolbol staxaanovtanai rekoordiin Staalin dekaadnig soo nelieed ynder ilalta ba rekoordiiji tuilahan baina. Nyxer Kozloov xadaa komsomoolol parovooz deere zigtei haixan rekoord xaruulaza, parovoozoi jabadalii 2 daxin tyrgedxehen baigaa, zarim erxim nyxedyydnai 620 proc. xyrter yiledberiiingee programii dyyrgehen zişeenyyd olon bii.

—Bi bolbol kyyzniciin ceexede xydeldeg bi, manai ceexiin xydelmerişed 70 proceenthaa dooşo bişe staxaanovşad bolonxoi.

Ene ilaltanuudai baibaş manai Ulaan-Ydiin yyzelь deere jixe olon dutuu dunda uçaastaguud nelieed olon. Manai gol zorilgo bolbol ene dutaldalii staxaanovtanai rekoordiin Staalin dekaadnig soo ondisexin usadxaza, jixe, jixenyyd ilaltii amzaxa ujalgatai bainamdi.

250—260% azaliingaa prograamii taharaltagyi dyyrgeze baixa ujalga tanai urda abanam—geze xeleed ygejee dyyrgebe.

Şilei zavoodai glaavno inzeneer nyxer Peroovei yge

—Manai zavood bolbol ene dekaabrь hara soo soodo ygiideze nelieed jadalsahan bolboş staxaanovşad ba udaarniguudaingaa şuud emxideze, zyeeer xydelhenei ba dotoroingoo resyyrsii gamtai zyбeer xergelhenei aşaar tiimeş muu pokazaatelьtai baigaagyibdi.

Erxim staxaanovşa nyxedeingee zigtei haixan zişeete azalii ulam yrgeer delgeryyleze, 1938 onoi 1-dexi kvartaalii zişeegyi jixenyyd ilaltataigaar ugtaxiiji beldenemdi. Bi bolbol eehediingee staxaanovtanai ba inzeneer teexnigyydei zyghee zavoodaa staxaanovai zavood bolgoxobdi geze ene sliood deere ujalga abaad, tus miniii yge xadaa dyyrgelte bolgogdoxo—geze xeleed nyxer Peroov ygejee dyyrgebe.

PVZ-ai staxaanovşa nyxer Popoovai yge

—Manai Buriaadai gigaant—PVZ-ai olon tooto ceex prolioodnuud dotor yder hynigyi xede xeden yiledberiiin geroinuud—staxaanovşad ba udaarniguud busalan oloşorozo, yder ydereengee yiledberiiin azalda şinenyyd ilalta ba rekoordnuudii xaruulna. Bi bolbol yiledberiiingee programii 486% xytrer dyyrgenem.

—Xedii iime gebeş, bide bolbol amzaban ilaltaa xaraad, amar tenigelen huuxa bişe, xariu eehediingee aldуu dutuudii byri xursaar xaraza zahaxa johotoi bainamdi. Manai zavood bolbol yiledberiiingee ba staxaanovtanai rekoordiin Staalin dekaadnigai prograamii dyyrgexiin talaar nelieed geegdengi baina.

—Ene geegdengi jabadalaa oiriin sagaa usadxaza, 1938 onoi 1-dexi kvartaal soo erxim pokazaatelь xaruulxabdi, şine zilei garxa yjede „SO" (Sergoo Ordzonikiidze) geze parovooz şineer gargaxabdi,—geze ene sliood deere ygejee ygenebdi geed dyyrgebe.

Staxaanovtanai rekoordiin Staalin dekaadnig

Dekaabrь 23-nai medee

PVZ

Armatuurna proliood

Staxaanovşa nyxed: Şyproov 323 proc., Sveerkonov 316 proc., Dryziiinin 256 proc., Baaşanov 343 proc., Deniiisov 328 proc., g. m. prograamanuudaa dyyrgehen baina.

3-daxi proliood

Staxaanov meetodeer xydelegşed gebel: Popoov 314 proc., Oreeşkin 300 proc., Zoorin 300 proc., Karpeenko 250 proc., Şliaaxtin 264 proc. yiledberiiingee prograamii dyyrgebe

2-doxi proliood

Dekaabrь 22-oi medee

Nyxed: Utranoi 300 proc., Nicesterov 218 proc., Kyperьjaanov 230 proc., Oreeşkov 378 proc., Koorin 378 proc., Pokaackii 278 proc., Jevdokiimov 300 proc., Vorobьjoov 300 proc., Beloyysov 265 proc., Farloovski 255 proc., Zerbakoov 271 proc., Maaslov 314 proc., Roabşenko 284 proc., Krilbodaajev 284 proc. azaliingaa prograamii dyyrgebe.

Şilei zavood

Şilei zavoodai staxaanovşa nyxed: Mieelьnikov 240 proc., Paşakyyrin 157 proc., Kyznicoova 148 proc., Sitroov 144 proc., Skooblik 300 proc., Dvoornikov 155 proc. gexe meteer yiledberiiin prograamii dyyrgehen baina.

...alinsk Arkoom nyxer Jezoov ...bol troocko-buxaarintanai, ...rzyaazna-nacionaliistnuudai, ...maano-poolьşiinşpioonuudai ...xaiji yi butasoxihon baina. ...Xediide be negete darlag...gi, guiranşa, geegdengi ...han Ukraiina bolbol sesegh...albaraa, xysen tygelder ...yy zergiin socialiis xydee ...xuitai, tyges xysete indys...aalьna oron ene xorin zil... bolhon baina. Eeriingee ...ridoxi zilei oido Soveed ...raiina bolbol iimenyyd goj... ...xan gigaantnuudtai xyrzee ...ebe gebel: Dneeprogees, ...erziinskiin metaluurgiiin za...od, Staalinai neremzete ...ovo Kramotoorsk zavood ...poroozstaalь, Kiirovei nerem...te Makeejevskiin metaluur...in zavood, Ordzonikiidzein ...remzete Xaarьkovai traak...ai zavood, myn şineer ba ...daban ba şineşelen zahag...han, socialiis azyiledberiiin ... tomşogyi olon busa tomo... zize azyiledberinyyd So...ed Donbaas xadaa, xuuşana... voliyyciin urdateexi Don...asta oroxodoo gurba dax...yy nyyihe abna. Ukraiin... delmerişen angi urgaa. 1913 ...do tomo azyiledberide 642 ...ngan xydelmerişed baihan...d, 1937 onoi exin bolood ji...xede 1531 mingan xydelmerişed boloo (Ukraiiniin arada...xii azaxuida—taban milioon ...xuu xydelmerişed bii). Xy...delmerişen ba albaxaagşada...liin xylehe şuud urgaxa ba... Xydelmerişedii komunaalь..., kylьtyyrno-biitovoi ba sa...taalno talaar xangaxa xe...gte gyrenei zeeri homolol...onuud urgana. Zilhee zil jirexe byri, harahaa hara jirexe byri xydelmerişen angiiin aza baidalai xemzee deeşelene.

Xydee azaxuiji kolektevizaacalalga bolbol ukraiiniin dereevenii yliger şingieer xubilgaba. Ukraiiniin kolxoozniguud xadaa 35 milioon gektaar gazarii mynxedee ba tyleberigyigeer abba. 80 mingan garan traaktornuud YSSR-ei kolxoozuud ba sovxoozuudai yrete pooliinuudii xaxalna. 20 mingan kombaajnuud tende xydelned. Xeden mingan agronoomnuud, xydee azaxuiin teexnigyyd, polevoodnuud, şofioornuud, eehediingee tariaalangiin gazarii erxim hainaar bolbosoruulxadanь tendehee ulam ulam jixe urgasii xuriaan abxa xeregtenь ukraiiniin kolxozniguudta tuhalalşana.

Xediide be negente xaranxii, xgeitei baihan ukraiiniin tosxonuudta elektriin galnuud jalalzadag boloo, tede tosxonuudii bolьniicanuud, klyyyd, teaatrnuud, yxi xyygetei gernyyd, bibleotekiin gernyyd şimegleze baina. Ukraiiniin kolxozniguudai aza baidal sadxalan, şanga şadaltai, xyxiyyn sengeleg bolzo baina.

Gaixamşagta xynyydii—azyiledberi, gazar tariaalangai, traansport, nauuka, oboroonii geroinuudii—soveed socialiis Ukraiina bolbol urguulahan ba xymyyzyylhen baina. Aldarta stalevaara Makaar Mazai, piatisootnica Mariija Deemçenko, maşinist Peetr Krivonoos, akadeemika—şinzelegşe Liiseenko, rekordsmeen liioodçig Poliino Osipeenko gegşedei nernyydii xen medexegyib. Eehediingee xehen xereg ba gabijaagaaraa byxii Soveed Sojuuza soo aldartai bolhon, Soveed Ukraiiniin xeden zuu ba mingan xybyyd ba basagadii nerelen tooloxodo bolxo baino.

Foormiingoo talaar nacionaalьna ba udxiingaa talaar socialiis ukraiiniin kylьtyyriin amzaltanuud ton jixe baina. Soveed zasagai orşozo baigaa zilnyyd soo ukraiiniin soveed azalşa inteligeence urgan, xymyyzehen baina. Xeden arbaad mingan inzeneernyyd, hurgagşanar, vraaçnuud, seregei komandiirnuud, lioodçiguud—xaanta Rosiiin yjede Ukraiiniixidta hanaxiinь xorigdohon tere ukraiiniin soveed kylьtyyriin piteemcnuud geeşebdi geze ongtolgoor bejejee nerelne. Literatuura, teaatr, myyzika, uran zuralga, kinoo xadaa ukraiiniin aradai istoorido yzegdeegyi jixeer delgerbe. Edenyyd xadaa soveed kylьtyyriin altan foondo soo xyndete huuriiiji ezelne şuu.

Ukraiina bolbol soveedai xorinzilnyyd soo ekonoomika, kylьtyyre, aza baidalaigaa talaar xer xolo oşoob geze xaraza yzexiin tulada, yşee myngee baruun Ukraiina geeşe poolьşiin faşilzmiin medel doro jamaraar aza huuza baihiinь hanaza bodoxodo eli bolxo baina. Baruun Ukraiiniin xeden milioon tooto daralagdahan xydelmerişen ba tariaaşan xadaa xydelmerigyidelge, gazargyidelgehee bolzo, kapitaliistnuud ba pomeeşiguudai mylzelgehee bolzo yledeze xosorozo baina. Baruun ukraiiniin dereevenyydte mixa edixee bolihoor byri yni bolonxoi. Tende dabaha geeşe—xomor dutamag zyil jym. Nege dabahalhan uhandaa kartaabxii xeden udaa şanadag. Xydeegei produuktanuudai sen ton jixeer unaa, litr hyygeer gansaxan le koroobka zuruul holiidozo abtadag baina. Guiranşa tariaaşad, nege xzuruuliin gurban xubi tabiza eregledeg.

Poolьşiin şoveniistnuud bolbol ukraiiniin nomuudii gazeetanuudii, teaatrnuudii, garşaguudii xorimzoldog baina Poolьşodoxi 5 milioon ukraiincenyydte oroi 129 ukraiin exin hurguuliinuud bii—jamar ba negeе soveed ukraiiniin rajonoi xihoo yşeen Ukraiina gehen ygiiji poolьşiin xuuli zaxirgaanai gazarnuud xorimzoldog. Tedener xadaa, xediide be, negente orosoi velikoderzaavno şoveniistnuudai, Ukraiinii Maloroşiii geze nereldeg şingieerenь—baruun Ukraiinii Malopoolьşo geze nereldeg baina.

Myneeder, yngerze garhan zamaa, temesel ba azalaigaa xorin zilnyydii Ukraiiniin araduudai aguu jixeer omogorxoldon erjize xaradaganь ton zyitei baina. Xede şineen xaaltanuud zaisuulagdaa geeşeb, xede şineen kreepostnuud abtaa geeşeb, xede şineen daisad butasoxigdoo geeşeb.

Tiimeş haa, daisad zelsegee yşee orxiogyi. Tedener xadaa dain seregei xyseer Ukraiiniin seseglengi pooliinuudii eehedtee busaan abxii, tereenei tyges xysete indyystriii ezemden abxii, Ukraiinii germaaniiin ba poolьşiin kolooni bolgoxii, „malopoolьşa" „malogermaani" bolgoxii hanaaşalna. Tedener xadaa, soveed Ukraiinada eehediingee ageentnuudii, faşiis şpioonuudii, diversaantnuudii, xorologşodii, troockobyxaarintanai teroorşodii elьgeene. Tedener xadaa eehediingee buzagai habarii xile deegyyr şurguulaad, Ukraiiniin xydelmerişenei, kolxooznigai, intilegeentiin amagalan azalii nь, hanaa amar zargaltai aza baidaliinь hatuulaad yzexii turşana.

Gebeş, daisanai ede byxii aaşa ba mexete xeregyyd xadaa birxagyi. Aguu jixe Staalinaar seseneer xytelberilegdenxei, gadaadiin ba dotoodiin ajuulhaa xiorxoor xamagaalagdanxai Ukraiiniin arad bolbol, daisaniii taniza ba hermzetei baixa hurahan baina.

Soveed xilenyydei saxilgada xydelmerişen - tariaaşanai Ulaan Aarmi nanginaar, tymer xana meteşelen baina. Daisan Soveed Ukraiiniin xilii alxan oroo haanь, Aarmimnai tere niii unagaaxa ba agreesoorii eeriinь teritoori deere daraxa baina.

Byxii azalşadai, socialiis Exe oronoigoo tyxii patriooduudai inaglal ba demzelgeer xyrieelegdehen soveed zasagai karaatelьna oorganuud xadaa SSSR-ei araduudai sylee meraalьna ba politikon negedelnь, Ukraiiniin Soveed Socialiis Respyyblikiin Socialiis zeeridxen negen gar xyrxee xyseebaanь, tere doroнь darui xebeexe baina.

Socialiis baiguulaltiin xorin zilei daişalalgii bexizyylxe ba gamnaxa xelberişegyi, ene zorigii Ukraiiniin arad bolbol eeriingee xorin zilei oin bogoho deere ton todoor xaruulhan baina. Ukraiiniin azalşad xadaa, xyn tyreltenei tyyxe soo xi aguu jixe dokymeent—Staalinii Konstituucii, syleetei soveed araduudai erxiin xaartiii bajartaigaar, entyziaazmtaigaar ugtaza, batalan abhan baina. Ukraiiniin soveed hungagşad bolbol nege hanaltaigaar, aktiivnaar, xyxiyyteigeer Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada oşozo, nege xyn engieer, komuniistnuud ba partiijna bişenyydei aradai taalin bloogoor tabigdahan kandidaaduudai tylee duugaa ygehen baina.

Socialiis oronoi milioon oloniite eeriingee nitiin baiguulaltii jamaraar segneneb geze, tedener eehediingee Exe orondo jamaraar inagl nab geze, tedener eehediingee zol zargalai kyzneec, soveedai koraabliin aguu jixe rylevoi, ukraiiniin aradai ynen nyxer, byxii araduudai, byxii delxein azalşad ba daraluulagşadai ynen nyxer, bagşa, voozdь nyxer Staalinda ali zergiin ynen şudargab geze Ukraiiniin, duunuudaa ygelge bolbol byxii Soveed Sojuuzinai mete SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltanuud deere xaruulba. Tiin, soveed Ukraiiniin xoridexi zilei oin bajar xadaa—tereenei sesen mergen uxaan, tereenei xatuu şangiin, tereenei genialna xytelberiiin şine bajar myn.

Xabarai tarilgiin beledxelii sabotaazalza baina

Traaktor ba xydəə azali maşiinanuudii zahabarid oruulxa jabadal bolbol MTS-nuudai gol zorilgo geze xeneeş medexeer eli.

Gebeş, zarim MTS-uud ene xydelmeride xaişa xereg ba argagyi muugaar xanlahan baina. Zişeelxede Xoriiin MTS-ii abza yzeje.

Plaanaigaa johoor traaktor ba maşiinanuudii zahabarida oruulxa jabadal bolbol oktiaabriiin 1-de exilexe johotoi baihan aad, nojaabriiin 23-da exilhen baina.

Traaktor zahabarilxa xydelmeriee oroitozo exilheneetus MTS-ei direektor nyxer Dalbaajeva bolbol iigeze tail barilana: „Zahabariin masters koin barilga hajaxan dyyree, zahabarida xereglegdexe zapaas çaastьnuudii abxa zəərigyi baigaabdi“—gene.

Direektor Dalbaajeva ba axalagşa mexaanig nyx. Maksiimov gegşedei texniis xytelberi muugaar ygehen deere heenь zahabarihaa garhan traaktoruudanь şanarai talaar tuilai muu. Zişeelxede, dekaabriiin 11-ei yder zahabarida orozo garahan nege traaktoraar 10 kilomeetrei gazarnaa ebderxei traaktor şireze asaraxa geze garhan baigaa. Tiigeed enenь MTS-iin garaazhaa 300 meetr oşood ebderşehen baina.

Ene jyy xeleneb gexede, zahabarihaa garahan traaktornuudaigaa şanarii şalgadaggyi baihaniinь xaruulna. Zahabariin exilhenhee xoişo oroidoo 5 traaktor zahaza gargahan aad, nege traaktoranь daxin zahabarida orozo baina.

Iime „erjelte“ bolzol baigaa haa xezee plaaniinь dyyrxe geeşeb? Xezeeş dyyrxegyi!

Anzaha zahalganь eneenhee zaxaranş hain bişe, xarin yşəə mu, melexeiin teenpeer jabaza baina. Ene zilde ajaar 50 anzaha zahaxa baihan aad, 1 kaabriiin 15 ai medeegeer, oroidoo 8 anzaha zahaad baina.

Gadana, goriuuçagyi haa bahal gazaraa xaxalaxa arga gagyi daa. Teed enenş haiaar jabahan jyymegyi.

1937 onoi 4-dexi kvaartalda Ulaan-Ydiin neeftь baazahaa 35 toonno goriuuça şirexe johotoi aal, mynəə negeş toonno şireegyi baina.

MTS-iin direekce mynəə mal 2 avtomaşiinanuudii goriuuça şirelgede gargahan baina. Goriuçli şirexe sag 1938 onoi janvaariiin 1-de dyyrxenь. Iimehee jaaraxal şuxala bolno.

Deere toologdohon faaktnuudhaa jyy xeleze bolxob gexede, MTS-iin direektor nyxer Dalbaajeva gegşe ene şaxala gol zorilgodoo onol nazagaigaar xandaa, xabarai tarilgiin beledxelii sabotaazalxa zorilgotoigoor ene jabuulalganuudii jabuulza baina geze xelexenee bişe ondoo jyyşgyi. Tiigeed byxii zenejee eneenei urda tee baihan direektor Grebenikoov deere xajaal, əərəə unan soohoo xuurəigaar garxa geze oroldohoniinь eli baina.

Xoriiin MTS bolbol zahabariiingaa xydelmerii ton erşeten teigeer dyyrgexe byxii ysloovitoi baina gebeş, azalaa zybəər emxidxexe ton şuxala.

Honirxogşo ba Sod. Solbon

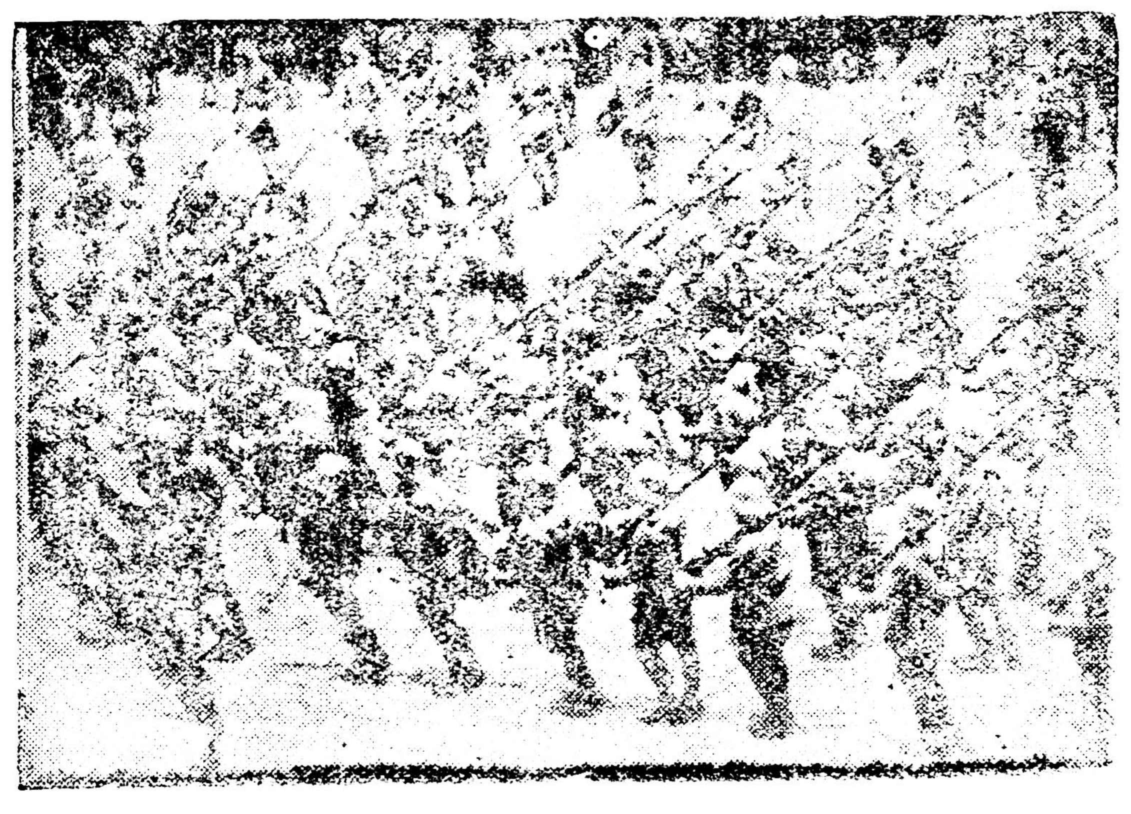

Respyyblikan aarmi bolbol tyryyşiin haranuudta yimyyleeşentei temesehenlee oroxoloo mynəə tad onloo boloo.

Mynəə respyyblikan aarmi bolbol mynəenei seregei teexnikiin yndərii şudalnan, hain hurgaaltai ba obmyndiroovkoor xangagdahan seregşyydtei regyl aarno aarmi boloo.

ZURAG DEERE: Respyyblikan aarmiin seregşyyd.

(Sojuuzfoto).

Ulasxooronдiin teemele

Liige naacahaa Itaaliiin garhan uşar

Dekaabriiin 11-nei yder Riimde Jixe faşiis soveedai zasedaani bolzo, eneen deere Liige naacahaa Itaaliiin garxa tuxai togtoonzo abtahan baina. Itaaliiin faşiis praviitelьstvo bolbol ene togtoonzodo „tyyxete sobiitiin“ udxaşanarii olgoxii nedehen baina. Ene helelge yre gyraagyi, Liige naacahaa Itaaliiin garxa tuxai medeesel bolbol yngerxedəə jyriin gazeetna sensaacada gaixal boloogyi baina.

1936 onoi tengehee xoişo Liige naaciin xydelmeride Itaaliiin bolbo deeree xabaadangyi baixadı, eneende jamarş tim gaixal baixab daa Tiigeeş haa, Riim bolbol eneaak ii Japoon ba Germaaniiin zybşəərelgyigəər əəredəə xeleen baina geze itaaliin xinai xeledegenь zarim tydii gaixal oolzo bolxo haina.

Itaaliiin togtoonzo bolbol Zeneevede jixe gaixal bologyi, jyyb gexede, Liige naaca bolbol enteenhee jamarş geegdelyzexegyi baina. Itaali bolbol delxein dain baildaaji hyzerəəxe zorilgo tabidag ba eb nairamdalii saxixa jabadalda myrtei hanalaa tabidaggyi, tiimagressiivna gyrenyyded bloog to xabaadaxa baina. Itaali bolbol Liige naacatai negen zanaar jabadag bişe baina, faşiis agressorai Zeneeved ygei baihan jabadal Liige naacada jamarş xoxidol bolxogy baina.

Iimehee, xerbee Itaali bolbo Liigehee garxa garalgaara nyvişiin soxilto xexe geze hanahan bargaa haanь, tere soxiltonь hariuu buuşaba geeşel daa. Tiigeneş, odoo yjede Liige naacahaa Itaaliiin garxa jabadalii jamar jyymen idxaa geeşeo gehen asuudal garna. Tereenei abissiinadaxi avantiuuratainь daşaramduulan xolbuulaza, tereende esergyy saankca xereglexede, Itaali bolbol Liigehee garaagyi baihan baina..

„Antikominteerno xelseen“ geze nerelegdedeg xelseende Itaaliiin niilehen sagzhaa xoişo hara taban xonog yngerəə. Itaaliiin togtoonzo bolbol ene xelseenhee duldiidan garhan baina gehen jabadalda jamarş hezeldel ygei baina. „Oss Beerlin—Tookioo—Riim“ bolbol garban agresiivna gyrenyydei bloog bolno, edener xadaa, eb nairamdal ba ajuulgyi baixa baidalda esergyy temeseliii, Liige naacada esergyy temeselii „bolьşeviiz mtai temesexe temeselei“ tug doro jabuulna gehen şine ba todo elirxeilelge niuur deere baina.

Agressoornuudai bloog bolbol Liige naacada esergyy kampaani jabuulza baina. Ene bloog bolbol Liige naacahaa garxii Itaaliii baalahan ba myn zarim gyrenyydii ene zam teeşe tylxixii hedeze baina. Ene xadaa—eb nairamdalii ebdegşed te esergyy temeselii jabuulxa potenciaalьna erxe baidalnuud Liige naacada bii geze agressoornuud erximeer medene gehen, tere arsaltagyi faaktii batalahan jabadal myn bolno. Agressoornuud bolbol, ede potenciaalьna erxe baidalnuud xadaa, Liige naaciin geşyyn bişe gyrenyydte esergyy xereglegdeze bolxo baina geze erximeer oilgodog baina. Teel, mynəə yjede, tedener bolbol Liige naacada udaridaxii yyrge ezeledeg zarim derzaavanuudai pozicada nailana Liigiin princeeyyde ynen geeşeədi geze ygəərəə medyylдeg ede derzaavanuud bolbol bolobo deeree agressoornuudtai xelsee xexe ba tedentei zoxildoxo poliitikii gyisedxen bolobo deeree agressoornuudtai xelsee xexe ba tedentei zoxildoxo poliitikii gyisedxen oijlyylene.

Liige naacahaa Itaaliiin garhan jabadal bolbol garsal ag ressoornuudai ologto Itaaliiin niilehenei rezylьtaad bişe, myn Galifaaksiin Gitlertei xelseexehenei xoişolon myn bolno, gehen tuxai meleeselei xiliin şanaxi xeblelnyydte garhan jabadal xer genetiin uşar geeşe xab. Itaali bolbol, aangliin diplomatiii xadaa ton ainxai boloo geze Japoon ba Germaaniiin zişee deerehee oilgozo boloo baina. Agreesiide esergyy jamar negen xemzee abxuulxagyin tulada, dootolgiin gyised syleəji bulimtaragşadtai xangaxiin tulada, britaaniiin diplomatiiin byxii oroldolgoo gargadag şingi, „gyiseldenen faaktiin“ urda, darai şanduu ba eril soxito xereglehen şinyyl tyrimxeilge, dootolgo, provokaaciin urda eb nairamdalii tabixa jabadal jamarş haa faşiis agresoorto xeregtei baina.

Itaali bolbol əəriingəə eeleende britaaniiin diplomatiiji oilgaxii, jamar negen şinenyyd araxariltanuudii şyyde oloxo xexe baidalii əərtəə oloxii bolomzotohon baina. Esesee, Liige naacada „refoormo“ xexe, agressoornuudtai xelsen zoxioldoxo jabadalii xyngedxexe refoormo xexe jabadalii nomlodog, xyseteixen uraxxal aangliin konservatiivna kryygyydte bii baina. Liige naacahaa Itaaliii gargaxa gehen agressoornuudai bloogoi bodomzo bolbol ede kryygyylei poziici byxelexe ba Liige naaca handaran butaraza baina, refoormo xexe xeregtei, agresiivna gyrenyydii daxin Liigede xabaadulxa xemzeenyydei abxa xeregtei gehen hanalnuudii tyryylxe erxe baidalii tedendolgoxo gehen zorilgotoi baina.

Liige naacahaa Japoon ba Germaaniiin garhan jabadal bolbol ede oronuudai deermedelgiin, tyrimxeilelgiin poliitikii şingeedxaxa jabadalii temdeglehen bainaniinь xarakteerna baina. Tiimehee, faşiis agresoornuudai bloog bolbol jamar negen şine, jixe avantiuurada beledxeze baina geze zarim gadaadiin gazeetanuudahan luuud yndehegyi bişe baina.

Itaaliiin gadaadiin poliitika bolbol bejee daangi baixa jabadalaa allazarxioo geeşe, tiimhee Liigehee Itaaliiin garhan jabadal xadaa, agressoornuudai bloogoi edibxiee şangadxahan jabadal geeşe. Ene uşar xadaa, dain sereg yysxegşedtei esergyy temesexe johotoi eriitemesel xexii eb nairamdalai byxii xabaadagşadii ujalgalana.

(C. O. „Praavdahaa“)

Respyyblikiin bibliotəekarьnuudai zybləən bolbo

Dekaabriiin 23-ai ydeşiin 4 çaasta Mozilin centraalьna bibliioteekiin gerte, biblioteekiin xydelmerilegşedei respyyblikiin zybləən bolbo. Ene zybləən deere goorodoi ba ainagai biblioteekiin xydelmerilegşed xamta 32 xyn suglarba.

Buriaad Mongoloi Aradai gegeeryylxe arkomaadai biblioteekiin ypravleeniiin naçaalьnig nyxer Larioonov bolbol respyyblikiin biblioteekiin xydelmeri ba biblioteekarьşadai zorilgo tuxai doklaad xelebe.

Nyxer Larioonovoi doklaadii daguulan centraalьna biblioteekiin direektor nyxer Miroşniçeenko bogonixon yge xelexe zuuraa, biblioteekiin xydelmeriiin dutuu dunda tuxai togtozo xelebe.

—Manai biblioteekanuud bolbol yrgen oloniitereejee barisaa muutai, əəriingəə unşagşadii medegeggyi, manai zarim biblioteekanuudta poliitikon itegel naidabarigyi xynyyd bii (naaçna biblioteekiin piartihaa gargagdahan Doorzinov g. m.) BMASSR-ei Gegeeryylxe arkomaadai ba goorodoi gegeerelei tasagai zyghəə biblioteekiin xydelmeride jamarş tuhalamza xyrgedeggyi baina —geze nyxer Miroşniçeenko xelebe. Tereenhee saaşanь nyxer Miroşniçeenko bolbol aradai daisadai zoxioonon antisoveed nomuud manai biblioteekada olon baihan baina, tiimetulada biblioteekanuudai nomuudii narin şalgaxa xeregtei baina geze temdeglebe.

Nyxer Miroşniçeenkoin udaa nyxed Samaarin (goorodoi № 1 biblioteeka), Doroşeenko (centraalьna biblioteeka), Şaraapov (Melьkombinaadai dergedexi biblioteeka), Jefiinov (goorodoi gegeerelei tahag) ba busad yge xelehen baina.

O. Gomboojeva.

DXAK-ai 20 ZILEI OIDO ZORIUULHAN BAJARAI ZASEDAANI

Dekaabriiin 23-ai ydeşiin 8 çaasta, Ulaan-Ydiin gyrenei teaatrta PVZ, tymer ba uhan zamai traansportnuud bolon bişeş organizaacanuudai staxaanovtan, inteligeencenyyd, ulaan aarmiin komandiirnuud ba bojeecnuud, DXAK-ai xydelmerişed xamtaraza, VÇK—OGPY—DXAK-ai 20 zil gyisehenei bajarai zasedaani nerjeme haixan ovaacaar ugtuulan neegdeze, zasedaaniiin preziidiymde Ignaatьjev, Belьgaajev, Ivanoov, Moksoojev ba busadii hungaza, myn xyndiin preziidiymde aguu jixe Staalin ba byxii politbyrooji nerjeme şanga aplodismeentaar hungaba.

Tereenei hyyleer Buriaad-Mongol respyyblikiin dotoodiin xeregei arkoom nyxer Tkaçoovai doklaad boloo. Nyxer Tkaçoov əəriingəə doklaad soo VÇK-gai anxa togtohon saghaa xoişo mynəə xyrter soveed aradai daisadtai, bolьşeviig paartiiin ba ynen Leeninşe—Staalinşe nyxed Dzerziinskiin ba Jezoovoi udaridalgaar xegdehen tuilai jixe ilaltanuudii todoor xelebe.

Tiin nyx. Tkaçoovai doklaadii daguulan yge xelegşed bolbol VÇK—OGPY—DXAK-ai geroilig ilaltanuudii xehen ba xydelmerişen tariaaşantajaa xaluun barisaatai baihii bolon tere barisaagaiinь ulam bexizeze baihii eli todoor xelebe.

Gadana, DXAK-ai xydelmerişedei zyghəə xariuugai yge nyx. Polyyxkin xelexe zuuraa eneeenhee urda aradai daisadtai suxariltagyi temseze baihan ba eneenhee xoişo eliryylegdeegyi aradai daisadii eliryylen gargaza yndeheerenь butasoxizo şadaxabdi—geze xelebe.

Cedenei.

500 proc. dyyrgebe

Nyxer Petroov A. bolbol uhan zamai raansport deere kyyzniciin azalda xydeldeg bygəəd, staxaanovtanai rekoordnuudai Staalin dekaadnigta nyxer Petroov xadaa ton bajartai ba doriuun zorigoor belerxeze orohon baixa jym.

Tus dekaadnig soo nyxer Petroov erximyydei erxim—staxaanovşa bolhon baigaa. Dekaabriiin 21-nei yder gaika bytəəxe azalda xydelxe zuuraa yiledberiiingəə prograamii 500 proc. dyyrgehen baina.

Nyxer Petroovoi zişeete haixan ilaltii ugtan abza, myn tiimenyyd ilaltii tuilaxiin tyləə temeseje.

GAZARTARIAALANGAI ARKOMAADI BOLHON ZYBLƟƟNHƟƟ

1937 onoi dekaabriiin 21-ei yder Gazartariaalangai arkoom ba viistavkiin komiteed bolbol, partiijna, soveed ba gegeerelei organizaacanuudai tyləəlegşenertei xamtarza zybləə xebe.

Ene zybləənei zorilgonь xadaa 1938 ondo bolxoo baihan Byxesojuuzna xydəə azalai viistavkada xabaadaxa kandidaanuudii eliryylxe gehen baigaa.

Aliş talaaranь: mal azalainь amzaltii ba tariaa ynehenəinь urgasii, kylьtyyrne baidaliinь xaraza yzəəd, kandidaal bolzo şadaxaar geze, əənedeinь ygehen medeeselei johoor, gurban kolxoozuudii nerlebe.

1) Bargazanai aimagai Bajan Goloi somonoi Saugadiinai nerəemzete kolxooz bolbol respyyblike soo tyryy jabadag kolxooz myn. Ene kolxooz kylьtyyrne xydelmeri jabuulxa dyyren ysloovitai. Negedxieer, bişeete hain klyyotei, ene klyybenь xadaa biblioteekatai ba unşalgiin gertei. Yder byri dramkryzoog xydelze baidag. Kolxoozniguudiinь xadaa syləə sagtaa ene klyyotee jireze naadag ba propagaandiin xydelmeri jabuuldag. Tereenhee gadana non bişeg medexegyiiji usadxaxa jabadal ton erşeentei-geer jabuuldag ba kolxoozniguulainь azabaidal kylьtyyrne, ynexəər kolxooznigudiinь şanga şadaltai, kolxoozonь bolьşeviig bolhon kolxooz myn.

Saaşanь xaraad yzexede myn malazalai, tariaanai urgasiin ba tezeelei balaanisa xaal gaar amzaltatai. Zişeelxele, 1936 ondo xoninoingoo no gyrende tuşaaza 26000 tyxe ba eberte malaingaa hy şaaza 17000 tyxerig dox kolxoozdoo oruulhan baina.

Zootexniis barilgaar maln danь dyyren xangagdal. Tonoo eberte malai, xoni ba aduunai plemenoi fee nyydtei.

Gadana, tariaalangaigaa naiji 2000 gektaar xyr uhaldag bolxiin tula kan naltaza dyyrgexəə baina. 1 onoi xabar 1400 gektaar ga raa uhalaza bajalig urg xuriaahan baina.

2) Biçyyrei aimagai Pa zaanai selьsoveedai „Kra znaanıa Tryda“ geze ko bolbol tariaanai urgasiin tal ton hain pokazaatelьtai bai Zişeelxede, 50 gektaar şenii nee gektaar byriiin 50 şa ceentner tariaa xuriaaba.

Gadana, Ulaan-Ydiin kolxo no bazaar deere 70000 tyxe gei oovoşi xudaldahan bai

3) Tarbagatain aima B-Kynaliiin selьsoveedai „I bed itel“ kolxooz bolbol kylьtyyrne kolxooz. Tar xuriaalgiin talaar jixeşeg a zaltatai, argotexniis xema nyydii dyyreadenь xereglee jym.

Mal azalai talaar bagax bişe amzaltatai.

Ele kolxoozuudai pokaz telьnuudiii şalgaza yzəəl, netiiçesk plaan zoxiooxiin ty ba bişe pokazaatelь haitai k xoozuudii eliryylxiin ty Gazarkoom ainaguulta ləətegşenerii tomilzo garg

Ulaan-Ydiin kolxoozno bazaar

Ulaan-Yde goorodoi bazaar bolbol zil jireze byriulan yrgedeze, xydəə azalai produuktiin orolgo jixe bolhon baixa jym. Tiigeed, bazaarai jixe bolxoti xaanta bazaar deere şine şireevyl barilganuud tyxeeregleze baina, gebel, ene zilde nege jixe sarai barigdaxan ba nixa gedxeexe gazar gexe zerge barigdaa.

Myn bazaar deerexi produuktiin yne urda zilnyydeixihee xinda boloo. Geenaa, yder byriiin 20-25 ceentaer mixaa orozo xudaldaan bolgogdono. zaar deere mixa, talxa, za ha, hy ba busad ogorodoi edi nyyd jixe eleg. Dekaabr 21-ei amaraltiin yder baz deere mixaai sen 8-12 tyxei talxanai pyyd 26-7 tyx., el zagahanai yne kiiliin—4-5 t g. m. baiba.

Iime deerehee xydəə azal orohon produukta bolbol g rodoi azalşadai eriltii xy xangana.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo C. NIMIIN.

„Buriaad-Mongoloi Ynen“ gazeetiin redaakciin kolektiiv bolbol xyngen avtomaşiiniingaa şofioor

PAAVEL JAAKOVLEVIÇ BRIAANSKIIN

1937 onoi dekaabriiin 25-ai yder, saghaa uridnahanhaa nygşehenei tuxai gynzegii gaşuudalaame teesene.

BMASSR-ei FINAANSIIN ARKOOMOI, NIITIIN AZAXUIN YILEDBERIIIN ORONUUDAI BA BIŞE ORGANIZAACINUUDAI 1938 ONOI NALOOGOI REGISTRAACADA OROXO TUXAI

Byxii azalai toosooto organizaacanuud ba niitiin azaxuin yiledberiiin oronuud (gyrenei, byxii kooperatiivna sisteeme ba niitiin) bairiingaa gazarai finotdeelnuudta naloogoi registraacada oroxo tuxai BMASSR-ei finaansiin arkoom sonosxozo, eneenei tuxai duradxagdana:

1). Əəhed inəə eriltehee naloogoo tyledeg organizaacanuud ba yiledberiin oronuud, byyizeedne nmelte, byyizeedne raaznica, doxoodoi naloog, olzohoon ilgaa hemroxo, sovxozuudhaa naloog, kinoteatr uudaiaa naloog kolxoozoi niimaahaa naloog ba bişen bolbol, SSSR-ei finaansiin arkoomoi togtomol ba CYNXY-iin batalhan registraaciin kaartoçka əənedinəə baihan gazarai finotdeelnuudta ygeze registraacalxa, əərediinəə baihan gazarai finotdeelnuudta naloogoo tyledeggyi, xarin əərən əə negedelei gazarnaar ondoo rajoondo (mozF), RSFSR-ei FAK ba SSSR-ei FAK) tyledeg organizaacanuud bolbol əəriingəə baiiin gazarai finotdeelda №5 foormiin spraavka ygexee oroldoxo johotoi

2. Tuxai faabriguud, zavoodnuud, masterskoinuud, magaziinuud, laavkanuud, iarmoguud ba bişen, centralizoovanno johoor aşagdadag organizaacanuudai operativ jedinicenyyd bolbol ene yiledberiin oron bolbol operativ jedinice ba pravleeniaraa centralizoovanno johoor nalogta aşigdaxa geze organizaacingaa tere finotdeelai gerşelhen spraavka (№4 foormo) əəriingəə baihan gazarain gaa finotdeelda oruulxa johotoi.

3. Deere toologdohon naloogoi tylelgii edebiin yndeheer (xyngeleltəər syleelegşenen dotoroi erğiit g. m.) tyledeggyi organizaacanuud bolbol tere gazarai gaa finotdeeldə jamar yndeheer naloog aşaxa objektgyib, tereeningee tuxai mede sexe johotoi.

4. Azaxuin organizaacanuud ba yiledberiin oronuud №4 ba №5 foormonuudai spraavka oruulaa gyihaa jyrenxii yndeheer naloogoi aşalgada oroxo.

5. Ainaguudai finotdeelnuud, goorodoi finotdeelnuud ba finaansiin arkoom registraaciin kaartoç aanuudii tyiberigyigeer xeene.

6. Naloogoi registraacada oroxo ba №4 №5 foormiin spraavkanuudii oruulxa sag bolzor bolbol ene sonosxoloi tolilogdohon saghaa xoişo 1938 onoi janvaariiin 20 xyrter geze togtoodobo.

7. Sag bolzor soo registraacada orogyihaa, myn tereenşelen registraacalgii xazagairaulaahaa zakonoi johoor zemlegdexe

BMASSR-ei Finarkoom.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь — 3-23. сельхозотдел —7-55. промотдел — 5-07.

BMASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi

Yprolgiavliit 1287